

Stavanger kommune

2. Navn på prosjektet:

Driftssentral – Portalløsning for drift av systemer og alarmer (Software) – en innovativ offentlig anskaffelse.

3. Kort beskrivelse av prosjektet:

Prosjektet er en innovativ anskaffelse av system for mottak og kommunikasjon av driftsmeldinger og alarmer for bygg. Metoden for innovative offentlige anskaffelser, som dreier seg om dialog i forkant av en anskaffelse og at dialogen tilrettelegger for innovasjon, utviklet av Nasjonalt program for leverandørutvikling, er testet ut i dette prosjektet. Stavanger kommune er partner i programmet og har bidratt til å utvikle metoden. Kommunen var en av de første offentlige virksomhetene som tok metoden i bruk. For nærmere informasjon om metoden vises det til nettsidene for NHO/leverandørutviklingsprogrammet. Prosjektet dreide seg om å bruke metoden til å anskaffe en framtidrettet webportalløsning som kunne motta alarmer og driftsmeldinger og sentralstyre lokale SD anlegg. Videre skulle portalen kunne kommunisere med og samordne andre tekniske systemer som video- og adgangskontroll og EOS- og alarmsystemer. Prosjektet er gjennomført og det er påvist gevinster knyttet til mer effektivt og funksjonelt verktøy for driftspersonalet, økonomiske besparelser samt at anskaffelsesmetoden har vist seg å være et nyttig verktøy og egnet til å stimulere markedet til nytenkning og innovasjon.

4. Kontaktperson:

Elvur Thorsteinsdottir

5. E-post:

elvur.thorsteinsdottir@stavanger.kommune.no

6. Telefon:

93207623

7. Bakgrunn - Hvorfor gikk dere i gang?

Omorganisering av eiendomsavdelingen i Stavanger kommune resulterte i at det ble opprettet en ny seksjon «Drift- og energiseksjonen» som blant annet skulle arbeide med styring av

sentraldriftsanlegg (SD-anlegg) for kommunens bygninger. Det var behov for å finne løsninger som kunne redusere ressursbruken og det ble besluttet å undersøke om det var mulig å anskaffe en portal/webløsning som kunne effektivisere administrasjonen av byggetekniske data, med tanke på overvåking, styring og ruting av alarmer. I forbindelse med dette ble det gjennomført en omfattende kartlegging av eksisterende sentraldriftsløsninger i kommunens bygningsmasse. Mange av de eksisterende systemene viste seg å være sårbare og ressurskrevende å drifte og vedlikeholde samtidig som de stilte krav til spesialkompetanse hos driftspersonalet i de respektive byggene. En tverrfaglig arbeidsgruppe brukte kartleggingen som grunnlag for analysere hvilke tekniske og økonomiske muligheter det var for sentralstyring av eksisterende lokale SD-anlegg. Kartleggingen viste et meget komplekst bilde, der anbefalingen var at mange av de eksisterende anleggene måtte byttes ut for å kunne knytte disse opp mot en sentral webportal. Konklusjonen fra arbeidsgruppen var at det ikke ville være økonomisk forsvarlig for kommunen å oppgradere eller bytte ut en stor del av sentrale driftssystem i kommunens eksisterende bygningsmasse for å kunne overvåke og sentralstyre disse fra Drift- og energiseksjonen. Det ble derfor besluttet å tenke nytt og løfte problemstillingen til å bli en pilotanskaffelse der metoden for offentlige anskaffelser ble testet. Målet med prosessen var å anskaffe kvalitativt gode og brukervennlige løsninger knyttet til mottak og kommunikasjon av meldinger/alarmer for tekniske systemer som SD anlegg, EOS, adgangskontroll og ITV anlegg, med å bruke de eksisterende anleggene og ikke bytte ut disse slik anbefalt etter kartleggingen. Kommunen hadde forventninger om at resultatet av prosessen skulle kunne bidra til energibesparelser, bedre kontroll og mer effektiv drift for kommunen. Anskaffelsen ville ikke ha vært gjennomført uten metoden for innovative offentlige anskaffelser.

8. Løsning - Hva består løsningen av?

Løsningen består av et verktøy (Software) som setter Drift- og energiseksjonen i stand til å levere bedre og raskere service på flere områder samt en betydelig bedre kontroll av tekniske anlegg. Det er ikke kjent for kommunen eller leverandøren at denne løsningen (datainnhenting fra forskjellige undersystem som er leverandøruavhengige) er utviklet av andre, verken i Norge eller Europa. Det at sentralt driftspersonell overvåker de tekniske anleggene medfører raskere respons på feilretting og teknisk optimalisering av anleggene. Brukerne av byggene vil dermed kunne oppleve høyere oppetid på anleggene bedre komfort på lokasjonene og bedre innemiljø. Det er også påvist positive gevinster ved driftseffektivisering og feilretting. Tidligere har drift av anleggene vært basert på lokale SD anlegg og ikke overordnede system for feil/alarm mottak. Det var ingen muligheter for sentralstyring og prioritering av feil og alarmer, noe som medførte

at feil kunne stå lenge uten å bli «lukket». Gevinsten ved å kunne sentralisere feil-/alarmmottak anses som stor. Kommunen forventer betydelige gevinster knyttet til følgende punkter:

- Prioritering av utrykninger
- Riktig kompetanse på utrykningen
- Raskere avdekking av feil
- Reduksjon i skadeomfang
- Mer effektiv arbeidsflyt

9. Fremgangsmåte - Hvordan har dere jobbet og hvem har vært involvert?

Høsten 2010 ble gjennomført en dialogkonferanse. Leverandørmarkedet ble invitert via veiledende kunngjøring i Doffin der formålet for anskaffelsen ble presentert samt at veien videre ble skissert. Dialogkonferansen var vellykket, kommunen presenterte behovene og beskrev de tekniske utfordringene, samtidig var det en åpen dialog med leverandørene om mulighetene. Leverandørene ble invitert til å komme med et skriftlig løsningsforslag på kommunens utfordringer og ble samtidig invitert til «en til en» møter der de kunne presentere seg og løsningen de hadde foreslått. Det ble gjennomført flere «en til en» møter. Denne dialogen ga mye verdifull informasjon om mulighetene i markedet og ga kommunen ny innsikt i hva markedet kunne tilby. Deler av informasjonen ble tatt med videre i utarbeidelse av en behovsspesifikasjon. Prosessen tok lang tid fordi det var flere uventede forhold og omveier som måtte håndteres underveis i prosessen, også etter at anskaffelsen var kunngjort og tilbudsfristen passert. Blant annet måtte kommunen gjennomføre en kartlegging av datakvaliteten i anleggene, fordi leverandørene ikke hadde tilstrekkelig informasjon til å kunne jobbe videre med det materialet de hadde tilgang til. Det førte til at en ny og forbedret behovsspesifikasjon ble jobbet frem og konkurransen kunngjort på nytt. Utvelgelse av løsningen/leverandør ble gjennomført i flere faser. Til slutt endte det med at leverandøren F5 IT AS ble tildelt oppdraget med å levere og videreutvikle tilbudt løsning. Leveranse av første fase var februar 2015 og portalen er nå i drift. Det arbeides nå med videreutvikling som bygger på det som var leveransen i første fase i prosjektet. Det var mange typer kompetanse som var involverte i prosessen. Kommunens ressursgruppe besto av fagpersonell fra driftssiden, konsulenter med kunnskap til anleggene og innkjøpere. I tillegg hadde kommunen god støtte fra leverandørutviklingsprogrammet. Fra leverandørsiden var det mange leverandører som bidro til

dialogen i forkant av anskaffelsen og fire leverandører som leverte tilbud til slutt. Prosjektet fikk økonomisk støtte til kartlegging av datakvalitet fra Difi.

10. Prosess - Hvor langt har dere kommet?

Anskaffelsen er gjennomført, leverandør valgt og første fase er implementert.

11. Verdi - Hvilken verdi har løsningen skapt og hvordan er denne dokumentert?

Portalen er i drift og mottar alarmer og driftsmeldinger. Det jobbes med videreutvikling og det er positive signaler på at vi vil få til en ny innovativ løsning knyttet til utvikling av programvare knyttet til vektertjenester og som vil gi kommunen et enda mer brukerrettet produkt. I tillegg ser vi effektiviseringsgevinster knyttet til at periodisk vedlikeholdsinformasjon blir registrert elektronisk deretter håndtert i løsningen og videre at aktuell informasjon blir kanalisert direkte til riktig mottaker. Samtidig er det også positive signaler på at vi kan bidra til å utvikle et sertifiseringssystem for energiledelse bygget på løsningen vi har implementert. Det er alltid en risiko knyttet til innovasjonsprosjekter og i utgangspunktet vet man ofte ikke om prosjektet vil lykkes eller ikke. Denne anskaffelsen er vellykket og gir et godt utgangspunkt for å tenke en større helhet for lignende problemstillinger i kommunen. Det er derfor oppe ideer om å hente data fra andre tekniske systemer (FDV) og kanalisere disse gjennom portalen for mer effektiv oppfølging og kontroll for teknisk drift. Det er gjennomført en tredjeparts gevinstanalyse ut fra hva man nå forventer å få ut av den valgte løsningen, slik den foreligger i dag. Det er konsultantselskapene «Analyse og Strategi» og «Multiconsult» som har utarbeidet en gevinstanalyse på oppdrag av NHO/KS Nasjonalt program for leverandørutvikling. Hovedresultatene gjengis kort og det vises til rapporten for nærmere informasjon om metoden. Analysen konkluderer med at den totale økonomiske gevinsten for kommunen forventes å ligge mellom 9,5 og 24,5 mill. Det er i hovedsak følgende områder som anses å bidra til dette:

- Kalenderfunksjon
- Energiforbruk – oppfølging og effektivisering
- LCC beregninger Kalenderfunksjon og Energiforbruk: Dagens lokale SD anlegg har normalt bare en klokkefunksjon (ikke kalenderfunksjon) noe som innebærer at det er meget arbeidskrevende å optimalisere driften av anleggene med tanke på helligdager, skoleferier osv. Reduksjon av energiforbruk er her sentralt. Med portalløsningen vil dette arbeidet kunne utføres sentralt for flere av lokasjonene. Kommune har en ambisiøs målsetning om å redusere energiforbruket

betydelig de neste årene. Portalløsningen har en viktig rolle i dette og funksjonene til portalen gir gode muligheter for en effektiv energiforbruksstyring, som følge av at raskere og mer effektive arbeidsprosesser. LCC beregninger: Kommunen antar at anskaffelsen har 15 års levetid. Den har moderate årlige drifts- og vedlikeholdskostnader og kommunen forventer å kunne redusere serverparken med flere servere. Det forventes ikke noen kostnadsøkning knyttet til personell som følge av anskaffelsen. Uten å justere for prisstigning og kostnader ved anskaffelsesprosessen antas det en total besparelse et sted mellom 13 og 28 millioner i anskaffelsens levetid. Leverandørutviklingsprogrammet har også oppgitt at denne innkjøpsprosessen har vært en av de tre mest lærerike for dem. Piloten har vært nyttig for få erfaring med hvordan dialogen skulle gjennomføres, hvem de skulle involvere, hvordan de skal kontaktes osv. Selv om det på produktsiden ikke er noen betydelige ringvirkninger å vise til ennå har innkjøpsprosessen vært svært viktig for å kunne vise til hvilke utfordringer man kan få løst gjennom metode for innovative offentlige anskaffelser

12. Spredning - Er løsningen spredt internt i kommunen og/eller utover kommunegrensene?

Anskaffelsen av portalen har foreløpig størst verdi for drift av byggene men er overførbart til andre deler av kommunen, slik tidligere nevnt. Samtidig har prosessen resultert i at det er utarbeidet spesifikke krav til SD- anlegg i alle nye bygg for at disse i fremtiden skal kunne kommuniseres med på en enklere måte enn anleggene i eksisterende bygningsmasse. Det er også registrert overføringsverdi av behovsspesifikasjonen til en konkret kommune. Løsningen kan tas i bruk av andre i dag og leverandøren merker økt interesse fra både andre kommuner og private bedrifter. I tillegg jobbes det nå med videreutvikling av løsningen og hvis resultatet blir vellykket så er det god grunn til å tro at interessen for løsningen øker fordi mange kommuner har samme utfordringsbilde som Stavanger kommune. Kommuner har over mange år kjøpt, bygget og leid ulike bygg til ulike tider med ulik teknologi. Gode erfaringer fra Stavanger kommune vil sannsynligvis føre til at flere kommuner kan dra nytte av de erfaringene som er gjort og styre unna en del av det som forsinket vår prosess. Det antas at teknologien er meget godt overførbart til andre kommuner. Kommunen er en krevende kunde og det foregår mye innovasjonsarbeid i kommunen. Denne anskaffelsen har vært en inspirasjon for jobbe videre internt med metoden for innovative offentlige anskaffelser og det ble igangsatt ett nytt innovasjonsprosjekt våren 2014. Det omhandler anskaffelse av et fremtidsrettet signalanlegg for nye Lervig sykehjem. Sykehjemmet beskrives som et urbant og moderne sykehjem og skal stå ferdig i 2017. Flere anskaffelsesprosjekter der metoden skal brukes er under planlegging med

forventet oppstart høsten 2015. Erfaringer gjort i disse anskaffelsene overføres til nye innovasjonsprosjekter i og med at personer som deltar i prosessene sitter i ressursgruppene for nye anskaffelser av innovative løsninger og fordi metoden begynner å bli kjent i organisasjonen. I tillegg har metoden overføringsverdi til tradisjonelle anskaffelsesprosesser der deler av metoden (som dialog med markedet) i større grad blir brukt. Det fører til at kommunen høster ny kunnskap om utvikling innen aktuelle markeder og kan beskrive behovene på en mer fremtidsrettet måte. Det bidrar til leverandørutvikling og nye fremtidsrettede løsninger. Stavanger kommune deltar i nettverk for innovative offentlige anskaffelser i regi av KS. Det har vært nyttig, bidratt til verdifull kunnskapsoverføring og en erkjennelse av at kommunene bør tenke mer samarbeid i innovative anskaffelsesprosesser. Et nærliggende eksempel kan være «digital trygghetsalarmløsning» som skal være ferdig implementert i alle norske kommuner i 2019. Stavanger kommune deltar også på relativt mange andre arenaer for å dele erfaringer knyttet til innovative offentlige anskaffelser, både denne anskaffelsen, prosessen om signalanlegget for Lervig sykehjem og andre prosjekter.

13. Hvor forankret dere arbeidet?

Kommunestyret

Rådmann

Anskaffelsen og metoden er forankret hos rådmann og formannsskap, de lang og mellomlangsigtede planene er forankret i bystyret

14. Hvordan inngår løsningen som en del av kommunens innovasjonsarbeid?

Innovasjonsarbeid i Stavanger kommune er langsiktig forankret i kommunens overordnede planer. Her nevnes kommuneplanen som har en 16 år lang horisont, handlings- og økonomiplan som gjelder for fire år av gangen, anskaffelsesstrategien (2014-2017), ny digitaliseringsstrategi og strategi for velferdsteknologi. I tillegg har kommunen utviklet struktur rundt interne innovasjonsmidler. Rammene for innovasjonsarbeidet i kommunen utvikles videre. Arbeidet med innovative prosesser er mangfoldig, både i forhold til hvem som er involvert, tematikk og muligheter. Arbeidet er risikofyllt samtidig som det forventes å måtte ta en stadig større plass i kommunes arbeide. En tydeligere struktur antas å styrke vårt arbeid i internasjonale og nasjonale prosjekter, øke forståelsen av de virkemidlene kommunene har tilgjengelig, samtidig som det vil kunne styrke og målrette en næringsfaglig satsning basert på vår rolle som framoverlent kunde. Kommunen er opptatt av å levere gode tjenester til kommunens

innbyggere. Knapphet på ressurser fører til at kommunen kontinuerlig må tenke nytt og søke å utnytte ressursene på best mulig måte. Det gjøres mye innovasjonsarbeid i kommunen og det er igangsatt flere innovasjonsprosjekt, både større EU prosjekt som Triangulum og Enigma og mindre prosjekt som testing av trygghetsalarmer. For å stimulere til enda mer nytenkning er det avsatt 5 millioner i interne innovasjonsmidler hvert år. Midlene kan søkes på to ganger i året og skal gi rom for at kommunens virksomheter skal kunne presentere egne (mindre og større) ideer og få støtte til å gjennomføre innovasjonsprosjekt, knyttet til begrepene «nytt – nyttig – nyttiggjort». I tillegg er det avsatt øremerkede midler til Næringsavdelingen der formålet er innovasjonsarbeid i næringsutviklingsperspektiv. Stavanger har vært partner i leverandørutviklingsprogrammet fra starten i 2009 og ønsker å bruke nye metoder innen anskaffelsesfaget til å stimulere til leverandørutvikling og på den måten bidra til et mer konkurransedyktig næringsliv. Samtidig er kommunen alltid ute etter å finne bedre løsninger, effektivisere og forbedre kvaliteten på de tjenestene vi utfører. Metoden for innovasjon i offentlige anskaffelser har vist seg å være et nyttig verktøy, jfr. denne anskaffelsen, og er tatt i bruk i andre anskaffelser i kommunen. Stavanger kommune er en del av samarbeidsprosjektet Framtidens byer (2008-2014), som har hatt som mål å finne gode løsninger knyttet til reduksjon i klimagassutslipp. Programmets 13 deltakerbyer har utviklet strategier for å møte klimaendringene og gjøre byene bedre å bo i. Framtidens byer nasjonalt skal bidra til å nå målene om reduksjon i klimagassutslipp med 20 % innen 2020 i forhold til utslippene i 1991. Portalløsningen er ett av tiltakene som skal bidra til at Stavanger kommune når både de interne målene knyttet til å redusere energiforbruk og de nasjonale målene knyttet til klimagassutslipp. Anskaffelsen/løsningen inngår i det langsiktige innovasjonsarbeidet og er et direkte resultat av partnerskapet i leverandørutviklingsprogrammet, at kommunen hadde vilje til å se mulighetene, tenke nytt og bruke verktøy for innovative offentlige anskaffelser for å teste om markedet kunne løse kommunens utfordringer. Leverandøren forteller at denne prosessen har vært pådriver for bedriftens videreutvikling innen dette segmentet og at den har tilført bedriften verdifull spesialkompetanse som den kan bygge videre på.